

86 ncı maddede, yapılmak istenen bir değişiklik, «Yalnız iki yıllık süre için» bir muafiyet öngörüyordu. Peki iki yıl muafiyet öngörüyorsa, bir yurttaş 5 yıllık pasaport aldığı zaman, bu durumda kaç lira ödeyecektir? Tarifeye bakıyoruz; 5 yıl için olanlar 375 lira; 1 yıl için olanlar 75 lira. İki yılı muaf olan bir pasaportun bakiye üç yılının harca tabi olması lâzım. O zaman da bu kalemin üçüncü yıla kadar işletilmesi lâzım. Yarın uygulamada yanlış tatbikata meydan verebilir. Bu bakımdan Bakanlığın bu maddeyi izah etmesi veya bizim verdiğimiz değişikliğe önergesini kabul etmesi gerekir ki, bununla daha pratik bir çözüm bulmuş olacaktır. Bugün için 7,5 liralık bir indirim ve süre uzatımlarında da 3,5 liralık bir indirim malî portesi önemsenmeyecek kadar azdır. 7,5 liralık bir indirim işçiler için yaratılmış önemli bir imkân değildir ve bu tasarının esprisinin buna dayandırılması çok yanlıştır. Bu açıdan, bu 7,5 lirayı işçilerden almasak ne çıkar? Daha dün muafiyetlerle ve vergi yasalarında değişikliklerle ilgili iki tane yasa kabul ettik. Biraz önce Demokratik Parti Grup Sözcüsünün belirttiği gibi, Türk ekonomisinin dış ticaret dengesini, açıklarını yıllardır yabancı ülkelerde çalışan işçilerimizin sağladığı dövizlerle koruduğumuz işçilere 7,5 liralık bir indirimi önemli bir imkân sağlamış gibi sunuyoruz. Halbuki işçi ve eş ve çocuklarından 7,5 lirayı indirdik demektense, bunlardan harç alınmaz demek daha doğru olsa gerekir. Bu nedenle hem bu maddenin işletilmesi, hem yasayı gerekçede dayandığı espriye oturtmak bakımından bu husus yararlı olacaktır.

Gene 1 nci madde ile bağlantılı olan 2 nci maddede vardır ki, 1 nci maddenin müzakeresinde belirtmekte fayda vardır. 2 nci maddede iki şey saklı tutuluyor demiştik. 86 ncı maddenin (a) bendine, yalnız iki yıllık süre için ibaresi ekleniyor. Bu suretle 5 yıllık pasaport alan bir işçi, iki yıl için harç ödemeyebek, üç yıl için harç ödeyecek. Bunun dışında 86 ncı maddede saklı tutulan bir husus var ve onun da kaldırılması gerekir. Eğer Komisyon bu değişikliğe önergesiyle 86 ncı maddeyi değiştiren bünneyi, yani yabancı ülkelerde konsolosluklarca yapılacak süre uzatımlarıyla ilgili harcı kaldırırsa - ki onlar harca tabidir - onu da kaldırmış olursa madde işlerlik kazanacaktır. O zaman, 2 nci madde ile 1 nci maddede yapılacak değişiklik bir bütünlük taşıyacaktır.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Sanlı.
ENVER AKOVA (Sivas) — Sayın Başkan, grup adına söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Akova.

A. P. GRUPU ADINA ENVER AKOVA (Sivas) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

1 nci maddede 3 husus ele alınmaktadır; 1 nci paragrafta «umuma mahsus olan pasaportların harçları» yer almaktadır. Nedir bu kademe? 6 sayılı tarifeye baktığımız zaman, Sayın Halk Partisi Sözcüsü arkadaşımızın değindiği «kapalı» olup olmadığı ve 2 hususun açıklığa nasıl kavuşacağı meselesini, tahmin ediyorum, tarifeden takip edersek, daha iyi anlamış oluruz.

Pasaport ikamet tezkeresi, vize ve Dışişleri Bakanlığınca tasdik harçları, pasaport harçları; 29.7.1970 tarihli 1318 sayılı Kanun.

Umuma mahsus münferit ve müşterek pasaportlar: 3 ay için olanlar, 500 Türk Lirası; 6 ay için olanlar 750 Türk Lirası; 1 yıl için olanlar 1 000 Türk Lirası; 1 yıldan fazla süreli olanlar için 1 500 Türk Lirası.

Değerli arkadaşlarım, görülmüyor ki, Hükümetimizin getirmiş olduğu ve işçilerimizin ve umumun lehine olan iki maddelik kanun değişikliğinde gerçek bir kolaylık vardır. Yabancı devletlerde bulunan bir milyona yakın işçimize yardımcı olmak; onların yanında olmak için bu kanun tasarısı getirilmiştir; onlar için hazırlanmış, onlar için getirilmiştir Yüce Heyetimize. Biz en iyisini, en kolayını bulmak için burada fikir beyanında bulunuyor, onların lehine olanını arıyoruz.

Değerli arkadaşlarım 1 nci paragrafta herhangi bir değişiklik yoktur. 3 ay için alınan bir pasaporttan, müddeti bittikten sonra aynı harç alınacaktır.

ALİ SANLI (Burdur) — Eskiden yarı yarıya idi.

ENVER AKOVA (Devamla) — Hayır efendim.

Bir yıl için alınan pasaport için tekrar müracaat edildiği takdirde, aynı harç alınacaktır. 2 yıl için işçilerimizin lehine bir hüküm var. Nedir bu hüküm? İki yıl muaflik tanınmaktadır. Buradan bir işçi arkadaşımız pasaport almak istediği zaman, Sivas Valiliğine veyahut da İstanbul Valiliğine müracaat edip, Birinci Şubeye gönderildiği zaman, ilk anda harç için eğer 75 Türk Lirası verdi ise ve eğer bu geçerlilik 2 yıl için ise şu kadar verilecektir, bir yıl için ise şu kadar verilecektir. Nedir bir de onu takip edelim. Daha önce bu miktar, işçilerimizden 82,5 lira